

NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOOGEIND

HERFST 2017

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD	1
AGENDA	1
CULTUREEL ERF- GOED NOORD- BRABANT	2
GROENFONDS VAN HHH	3
LEDEN AAN HET WOORD	3
HET GROOTSTE ONKRUID TER WERELD	4
COLUMN HENK	4
LANDCOÖPERA- TIE DAL VAN DE KLEINE BEERZE	5
HET COULISSEN- LANDSCHAP	6
STIKA NIEUWS	7
COLOFON	7

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,
Voor u ligt alweer het najaarsnummer van ons mededelingenblad. Helaas betekent dit ook dat de zomer al weer achter ons ligt. Op het moment van lezen zowel meteorologisch als chronologisch. U zult het met ons eens zijn dat het nogal een wisselvallige zomer was maar goed, klagen doen we lekker thuis, niet in ons verenigingsblad. De zomer heeft namelijk genoeg moois voortgebracht, zo staat de maïs er weer prima bij en de bramen zijn vol en talrijk.

In deze nieuwsbrief weer voor ieder wat wils. Wij hebben de coördinator van het Dal van de Oude Beerze bereid ge-

vonden om onze nieuwsbrief te verrijken met een stukje over dit bijzondere stukje natuur. Verder willen we u iets bijbrengen over de verschillende landschappen die ons mooie Brabant rijk is; in deze editie het coulissenlandschap. Ook vertellen we u iets over een invasieve soort in onze omgeving en stellen we u op de hoogte van enkele interessante colleges die gegeven worden door en over Erfgoed Brabant.

Deze editie hebben we ook een oude rubriek toegevoegd. Omdat we het belangrijk vinden dat ons blad er voor en door onze leden is hebben we de rubriek "leden aan het woord" nieuw leven in geblazen. Deze editie, een

stukje van Erik van Asten, onze huisfotograaf. Houd uw ogen open en laat uw gedachten de vrije loop want u kunt zomaar de volgende zijn die ons volgende blad mag verrijken.

Veel leesplezier,
Erik, Henk, Koen, Peter, Thijs, Roel

AGENDA:

2 november
Najaarsvergadering

20 december
Boek Frans van Mierlo

18 januari
Biodiverse landbouw

Cultureel Erfgoed Noord-Brabant

Erfgoed in Brabant.

In Brabant hechten we aan alles wat van ons is, dus ook aan ons erfgoed. De provincie heeft dan ook sinds enkele jaren een eigen uitvoeringsorganisatie met een verrassende naam in het leven geroepen: Erfgoed Brabant. Dit kenniscentrum in 's-Hertogenbosch verkent en behoudt de vele verhalen van Brabant en geeft deze door aan een breed publiek. Naast alle interessante projecten over heemkunde en Brabantse dialecten worden er ook Erfgoedcolleges gegeven in het najaar van 2017. Met name de colleges Cultuurhistorische belangen bij erfgoed (op 23 november) en De ontwikkeling van boerderij naar boerderette (op 21 december) kunnen interessant zijn vanuit agrarisch-natuurlijk standpunt.

In het eerste college wordt dan ook ingegaan op de conflicterende belangen tussen natuurontwikkeling en cultuurhistorie. Natuurbeleid wordt namelijk vaak gestoeld op bepaalde ideaalbeelden uit het verleden, maar

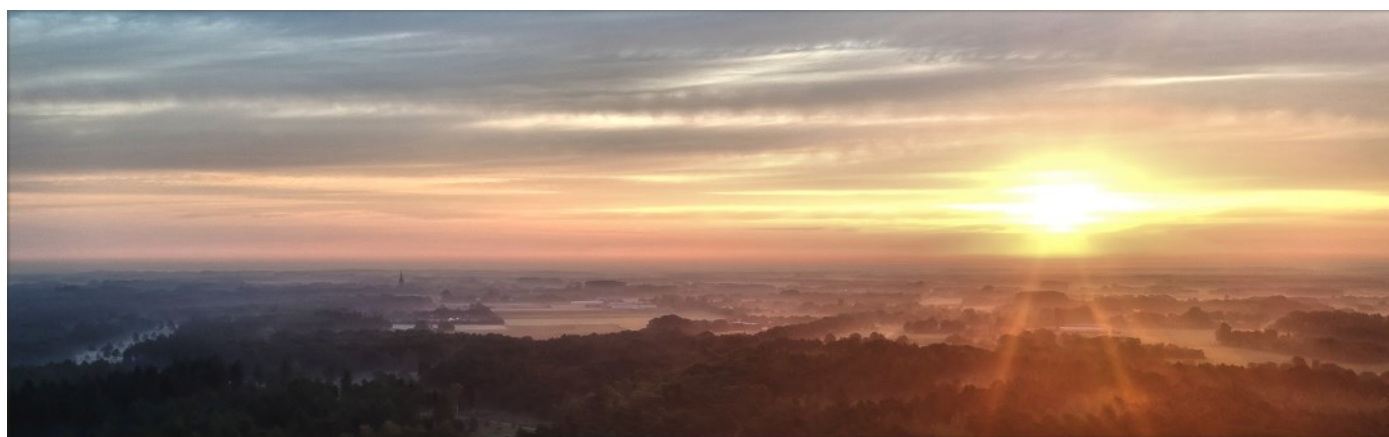

Poster cultureel erfgoed Noord-Brabant

wie bepaald nu eigenlijk welke historische periode het meest ideaal is voor natuurontwikkeling?

Het tweede college gaat in op de opkomst van de boerderette, het woonhuis in boerderijstijl zonder de "rafelrandjes" van onze historische streekeigen boerderijen. Deze laatste verdwijnen namelijk steeds meer vanwege verval en vermeende onbruikbaarheid. Wat betekent het voor ons Brabants dorpsbeeld wanneer de authentieke boerderijen verdwijnen en de boerderettes daarvoor in de plaats komen?

Mocht u geïnteresseerd zijn in een van deze cultuurhistorische thema's van het buitengebied kijk dan eens op de website van Erfgoed Brabant onder Erfgoedcolleges 2017: <http://www.erfgoedbrabant.nl/projecten/erfgoed-academie-brabant/het-vormingsaanbod-van-de-erfgoed-academie-brabant-2017/erfgoedcolleges-2017/>. Andere interessante colleges starten vanaf 21 september dus neem vooral een kijkje op de website als u tijdig kaarten (€15,-) wilt kopen.

Leende vanuit de lucht

Groenfonds van HHH

Onze plattelandsvereniging heeft een eigen “groenfonds”. Leden van onze vereniging kunnen landschapselementen, die niet door een andere bijdrage te realiseren zijn, gedeeltelijk vergoed krijgen uit het fonds. Het gaat dan om aanleg in het buitengebied. Tuinaanleg valt er niet onder maar een mooie gemengde heg op de perceelscheiding hoort wel tot de mogelijkheden. Onze werkgroep Natuurwerk helpt ook met de aanleg. Tegenprestatie is dat op tijd koffie geschonken wordt.

Ondertussen hebben we enkele mooie projecten gerealiseerd maar we willen ons buitengebied nog mooier maken. Het is nu de tijd om plannen te maken voor de aanleg en het bestellen van

Koeien op de patersgronden

het plantgoed. Graag adviseren we u bij de aanleg. Interesse? Neem contact op met onze secretaris Krijn.

Leden aan het woord

“Op jacht met de camera”

Er is mij gevraagd door de redactie van het Eindhovens Dagblad om een stukje te schrijven over mijn hobby: het fotograferen. Het fotograferen is ontstaan uit mijn passie voor de natuur. Ik ben ten eerste een natuurfreak en ten tweede iemand die plaatjes maakt.

Zonnedaauw

De passie voor de natuur is er met de paplepel ingegoten, komende uit een familie van voormalige jagers en stropers, opgegroeid in Leenderstrijp tussen de bossen en de boeren. Met vriendjes was het in mijn jeugdjaren alle dagen “het veld” in: kievitseieren zoeken; konijnen uithalen; hutten bouwen; een paar oogstappeltjes uit de boomgaard bietten; vissen met de waai in de Heg; zwemmen in het beekje de Strijper Aa; op de mussen met de buks; ja altijd lagen we buiten in de bossen, op de hei of gewoon in de wei. Daar is dus de liefde voor de natuur ontstaan en gebleven.

Ik fotografeer wat ik toevallig tegenkom in het veld, altijd in mijn directe woonomgeving Leenderstrijp. Er is niets mooier dan helemaal alleen, een te zijn met de natuur, opgaan in je omgeving, niet opgemerkt worden door het wild (dus geen verstoring). Het minder leuke zijn de muggen en knutjes

die je stevast in de zomermaanden weten te vinden; maar ook dat hoort bij de natuur.

Het is leuk dat mijn foto's kunnen worden getoond aan 'n groter publiek, bijvoorbeeld via het ED. En dan hoop je natuurlijk dat anderen er net zo van genieten als ik van het schieten van mijn “prooien”.

HET GROOTSTE ONKRUID TER WERELD

De reuzenberenklauw zien we her en der in onze wegbermen staan. Zoals we allemaal wel weten moeten we goed opletten met deze berenklauw, het sap van deze plant kan flinke brandwonden veroorzaken. Daarnaast wordt de reuzenberenklauw sinds deze zomer ook officieel gezien als invasieve exoot. Dit houdt in dat de plant niet meer verkocht mag worden en ook niet vervoerd. Hierdoor wordt de verspreiding beperkt. Gedroogde bloemschermen werden regelmatig gebruikt bij bloemstukken wat natuurlijk een grote verspreidingsbron was.

Naast het probleem van de brandwonden, overwoekerd de reuzenberenklauw de omgeving ook. De plant groeit in korte tijd enorm hard en overschaduwde hiermee alle andere planten. Ieder jaar zal hij zijn groeiplek iets uitbreiden waardoor een monocultuur ontstaat van reuzenberenklauwen. Daarnaast wordt deze plant vaak meer dan twee meter hoog en kunnen gaan overhangen. Vooral in wegbermen kan dit gevaarlijke situaties opleveren omdat het zicht wordt belemmerd.

De beste remedie om van de reuzenberenklauw af te komen is deze regelmatig maaien, dan wordt de plant uitgeput. Maar de bermbeheerder maait vaak maar twee keer. Vaak proberen ze vlak voor de bloem-

zetting te maaien om in ieder geval zaadvorming, en verdere verspreiding, voor te zijn. Andere manieren om er vanaf te komen zijn iets arbeidsintensiever, maar ook effectiever. Zo kunnen de holle stengels die overblijven na het maaien worden gevuld met (strooi)zout. Hiermee wordt de plant uitgedroogd. Een andere effectieve manier is het uitboren van de penwortel van de reuzenberenklauw. In Flevoland hebben ze zelfs een berenklauwboor, deze boor zou de wortel helemaal verpulveren. Ze verwachten hiermee een effectiviteit van boven de 95% te halen. Met een normale grondboor lukt het echter ook een heel eind.

Een leuk weetje over de reuzenberenklauw is dat deze is opgenomen in het Guinness Book of World Records als grootste onkruid ter wereld.

De reuzenberenklauw

HENK'S COLUMN

Alle schappen leeg

Een mooie omschrijving van onze voedselketen is "Van boer tot bord". Dat klinkt overzichtelijk, ambachtelijk en betrouwbaar. Je zou zeggen daar kan niks mis gaan, maar niks is minder waar. We worden nogal eens opgeschrikt door voedselschandalen. U kunt zich de EHEC bacterie in komkommers nog herinneren, er vielen in Nederland geen doden, maar wel enkele in Duitsland. Afgelopen zomer, in de traditionele journalistieke komkommertijd, waren de eieren aan de beurt. Ons land werd opgeschrikt door het fipronil schandaal. Weinig mensen hadden al eens van fipronil gehoord, maar het zorgde wel voor Oost-Europees lijkende lege winkelschappen. De voedsel- en warenautoriteit haalde de eieren uit de verkoop vanwege gevaar voor de volksgezondheid. Eieren worden in veel andere producten verwerkt. En zo belandden de wafelkoekjes van Lotus net als de eieren bij de destructor. Goed geregeld en mooi dat we een voedselwaakhond hebben denk ik dan. Ik las een krantenartikel over het fipronil schandaal: deskundigen verklaarden dat het gevaar wel meeviel als je geen 30 eieren of meer per dag zou eten. De waarden van fipronil waren echt niet zo zorgwekkend. In dezelfde krant een artikel over het stijgende aantal verkeersdoden in Nederland. Deskundigen wijten het aan het appen en bellen in de auto, maar exacte cijfers over het aantal verkeersdoden door het gebruik van een mobiel zijn niet bekend. Dus we kunnen wel in een stroopwafel een paar moleculen fipronil vinden, maar niet bijhouden hoeveel verkeersslachtoffers smartphones veroorzaken? Voedsel is emotie, maar ons mobieltje nog meer. Anders waren de schappen bij de telefoonwinkels maanden geleden al leeggehaald.

Landcoöperatie Dal van de Kleine Beerze

De Landcoöperatie is een samenwerking tussen burgers en boeren in het beekdal van de Kleine Beerze. De natuur verbindt boeren en burgers op verschillende manieren. Burgers komen graag in het gebied vanwege de mooie akkerranden, koeien die grazen op de sappige weiden en de mooie vergezichten over het beekdal. Boeren werken in het beekdal waarbij zij oog hebben voor de natuur, bijvoorbeeld weidevogels worden beschermd, er zijn korte kringlopen tussen boeren, er wordt geboerd met aandacht voor dier, mens en natuur. Veel bewoners in het gebied zijn al lid geworden van de Landcoöperatie door een certificaat van 2500 euro te kopen. Met deze inleg koopt de Landcoöperatie gronden aan in het dal van de Kleine Beerze. Als de gronden in eigendom zijn geven de leden advies over de gebiedsinrichting. Boeren pachten de gronden van de Landcoöperatie, op deze manier worden boeren en burgers verbonden in het dal van de Kleine Beerze.

De Landcoöperatie organiseert met regelmaat boer-burger dialoogsessies. Een van de acht boeren die gronden pachten bij de Landcoöperatie ontvangen burgers op hun bedrijf en gaan de dialoog aan over heden en toekomst. De Landcoöperatie heeft oog voor de productie van de boeren. Hiermee laten we zien dat we naast een ideële doelstelling ook economische doelstellingen hebben. Wilt u meer weten over Landcoöperatie Dal van de Kleine Beerze?

Bezoek onze website

<http://www.dalvandekleinebeerze.nl> en volg ons op Facebook.

Riky de Veth
Bestuurslid Landcoöperatie Dal van de Kleine Beerze

HET COULISSENLANDSCHAP

Ons Brabantse land is vele mooie landschappen rijk. Een daarvan is het coulissenlandschap, een half open landschap bestaande uit zogenaamde “coulissen”. Deze naam komt van de verschillende landschapselementen zoals houtwallen, bosselkes en hagen die als decorstukken in het landschap lijken te zijn geplaatst. Deze karakteristiek zorgt er voor dat het landschap er anders uitziet vanuit elke hoek omdat het nieuwe doorkijken en zichtlijnen geeft. Op die manier begeeft men zich als het ware in één groot groen theater.

Coulissenlandschappen komen voor door heel Nederland en ver daarbuiten. Bekende vertegenwoordigers van dit landschap zijn de Achterhoek, het Groene Woud en het Hageland in Oost-Vlaanderen. Maar ook de Cotswolds in Engeland en natuurlijk onze eigen omgeving worden gecategoriseerd in dit landschapstype. Coulissenlandschappen ontstonden vaak vanwege gelijke redenen, namelijk het buiten houden van het vee doormiddel van haagachtige afschermingen. Ze komen vooral voor op de hogere (zand) gronden waar deze methode een pri-

ma alternatief was voor het huidige prikkeldraad, wat in die tijden nog niet bestond.

Een hele mooie bijkomstigheid van deze houtwallen en singels is dan ook de relatief hoge biodiversiteit in deze landschappen. Verschillende vogels en zoogdieren vinden een schuilplaats in de landschapselementen en gebruiken de aangelegen open weides en akkers om te fourageren.

Het Coulissenlandschap

STRABRECHTSE HEIDEDAG

Stika Nieuws

De rand aan de Hans van Breukelenweg. Op de achtergrond Sportpark de Grootte Speel.

Zoals u eerder kon lezen werd er in mei op de percelen van Erik van Happen in Leende 1,7 ha akker-rand ingezaaid. Afgelopen maanden ontwikkelde die zich voorspoedig en kwam volop in bloei. De randen zijn te bewonderen aan de Halfeindschestraat, de Hans van Breukelenweg en in het Heezerven. De randen zijn ingezaaid met een vergoeding uit het Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten (StiKa). Bloemrijke randen zijn niet alleen een lust voor het oog maar ook belangrijk voor vlinders en vogels. Ze kunnen er zich voortplanten, schui-

len en voedsel vinden. Belangrijk voor een mooi landschap. Soms worden randen met weinig bloemen, en dan vaak met veel gras, niet erg gewaardeerd. Ze zien er inderdaad niet zo "mooi" uit. Toch zijn ook zij erg belangrijk voor de biodiversiteit: in deze randen komen vaak veel insecten voor. Vogels vinden er een goede schuilplaats. Veel vlinders leggen hun eitjes op de stengels van deze grassen. Ook interesse in een rand op uw perceel: Veldcoördinator Martien Vink (06 27122721) kan u verder helpen.

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op

www.hei-heg-hoogeind.dse.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Erik van Asten
Thijs Bertens
Roel van Dijk
Peter Kerkhofs
Koen Staals
Henk Struving

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

hei-heg-hoogeind@dse.nl

